

ОФІЦЕР УКРАЇНИ

Журнал Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

14 ЖОВТНЯ – ДЕНЬ ЗАХИСНИКА
УКРАЇНИ!

На першій сторінці обкладинки: зліва направо «кіборги» – захисники Донецького аеропорту, курсанти Національної академії сухопутних військ молодший сержант Юрій ЗАКОПЕЦЬ, старші солдати Павло ПАНЧЕНКО, Сергій СТРАТІЙЧУК, Костянтин БОНДАР, старший сержант Вадим ШВЕД і рядовий Василь КЛЕМЬОНОВ

Фото майора Ірини ШАПОВАЛОВОЇ

ЗМІСТ

4 ЖОВТНЯ – ДЕНЬ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ

Щиро дякуємо за навчання! 5

СЛОВО КУРСАНТАМ

Професіонал артилерійської розвідки. 8-9

ДОСВІД АТО – В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

«Війна перетворюється на мінну» 10-11

ЗАХИСНИК ВІТЧИЗНИ

Без калини немає України! 12-13

НЕЗЛАМНІ

Курсанти з когорти «кіборгів». 16-17

*Виступ Президента України –
Верховного Головнокомандувача
Збройних Сил України
Петра ПОРОШЕНКА
перед особовим складом
Академії сухопутних військ
імені гетьмана Петра
Сагайдачного
з нагоди присвоєння їй статусу
Національної
21 вересня 2015 року*

***ВИСОКОДОСТОЙНЕ ТОВАРИСТВО!
ТОВАРИШІ, БОЙОВІ ПОБРАТИМИ!
СЛАВНІ УКРАЇНСЬКІ ВОЇНИ!***

Мені, як Верховному Головнокомандувачу, надзвичайно приємно відвідувати один із найстаріших вищих військових навчальних закладів України – Академію сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Не вперше у вас. Уже знайомі корпуси, уже знаю, де розташовані об'єкти навчання. Впевнений, і не востаннє, бо армія тепер завжди буде в центрі уваги вищого керівництва держави.

Ще раз наголошую: часи бездумного, необережного і злочинного пацифізму залишилися в минулому. Попереду, на жаль, в Україні – постійна загроза зі Сходу, яка триматиме нас в належному тонусі.

Ваш заклад заслужено носить ім'я одного з найславетніших військових стратегів доби Козаччини і всієї української воєнної історії. Блискучі перемоги гетьмана й кошового Сагайдачного – гідний приклад для захисників України усіх часів.

Відлік своєї історії ваш заклад веде з далекого 1899 року. Львівська школа кадетів піхоти дала військову освіту багатьом українцям, які боролися за незалежність України в лавах Української Галицької Армії та армії Української Народної Республіки.

Досвід боїв, які з честю пройшли Збройні Сили України в ході Антитерористичної операції, вкотре засвідчив, що центральною фігурою на полі бою є і залишається офіцер. Саме від його компетентності, професіоналізму, патріотизму, сили духу і, звичайно, від порядності залежить не тільки результат бою, а й життя солдата, життя українських воїнів. Це він веде солдата і свій підрозділ до звитяг і перемог.

Нині як ніколи є актуальним питання вишколу офіцера — лідера, патріота, професіонала. І ваш колектив з цим завданням успішно справляється, направляючи у війська добре підготовлених та освічених фахівців.

За роки Незалежності України в цих стінах підготовлено 6 тисяч висококласних спеціалістів для Збройних Сил та інших військових формувань. Золотими літерами у новітню історію Академії вкарбовані подвиги її випускників, здійснені в боях з окупантами – російськими військовими та вишколеними ними бандитами.

За мужність і героїзм понад дві сотні вихованців Академії мною нагороджені державними нагородами. Чотири колишні випускники відзначені вищою державною нагородою – Золотою Зіркою Героя України. Це – майори Олександр Петраківський і Олександр Порхун, капітан Володимир Гринюк, старший лейтенант Євгеній Зеленський. І ми схилиємо голови перед пам'яттю 43 офіцерів – випускників Академії, які до кінця виконали свій військовий обов'язок і героїчно віддали життя за мирне майбутнє України. Прошу вшанувати їх пам'ять хвилиною мовчання.

Я переконаний, що подвиг патріотів стане гідним прикладом для наступних поколінь захисників нашої Батьківщини, зокрема, і для нинішнього курсантського складу. Сьогодні серед вас – 300 військовослужбовців – учасників Антитерористичної операції. Ви – золотий фонд нашої держави і нашого війська. Значна частина командного та викладацького складу Академії пліч-о-пліч зі своїми вихованцями боронить Вітчизну від російської агресії.

Така правда життя і така польова педагогіка дає змогу отримати об'єктивну оцінку підготовки та напрацювати необхідний бойовий досвід, і ціна цьому досвіду – наша з вами перемога.

Скоординовані дії Збройних Сил України та дипломатичного корпусу вже привели до нехай крихкого, але припинення вогню. І з 29 серпня ми добилися цього, і, в першу чергу, це заслуга відроджених Збройних Сил України.

Економічні санкції проти Росії, які завдали відчутного удару по її економіці, вже зробили військову авантюру на Донбасі та анексію Криму критично не вигідною для неї. Але ці санкції можуть бути посилені, якщо Російська Федерація не повернеться до чіткого виконання Мінських домовленостей.

Шановні товариші!

Результати діяльності колективу цього славетного навчального закладу відомі. Внесок у підготовку фахівців для Збройних Сил України заслуговує на найвищу оцінку. Саме тому я прийняв рішення надати нашій з вами Академії – Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного – статус Національної.

Впевнений, що такий крок надасть потужного імпульсу для подальшого розвитку провідного навчального закладу України.

Я щиро вітаю, дорогі мої, весь колектив Академії, професорсько-викладацький склад, курсантів, випускників з присвоєнням цього високого звання. Щиро бажаю вам успіхів, міцного здоров'я, добробуту, незламності духу, нових успіхів та перемог на благо нашої Вітчизни – України!

Слава Збройним Силам України! Слава Україні!

На знімках: перебування в Академії Президента України - Верховного Головнокомандувача України Петра ПОРОШЕНКА

Щорічно, у першу неділю жовтня, в нашій державі відзначається День працівників освіти.

Цей день символізує всенародне визнання та вдячність викладачам, вихователям і наставникам за тепло сердець, глибокі

знання та самовіддану подвижницьку працю на освітянській ниві.

Професійна діяльність педагога завжди була і залишається визначальною для розвитку держави, адже саме людина, яка вчить, є дороговказом на шляху вдосконалення суспільства, його руху в майбутнє.

ЩИРО ДЯКУЄМО ЗА НАВЧАННЯ!

Значний внесок у розвиток військової освіти, як невід'ємної складової національної освіти, робить і колектив науково-педагогічних працівників Національної академії сухопутних військ, який своєю щоденною копіткою працею та творчими здобутками забезпечує підвищення інтелектуального та культурного рівня, духовне зростання майбутніх фахівців військової справи, справжніх патріотів України.

На вшанування науково-педагогічних працівників навчального закладу у Центрі культури та дозвілля зібралися керівний склад, офіцери, курсанти, викладачі та гості.

Перед початком урочистостей присутні переглянули відеофільм, в якому випускники Академії різних років, учасники АТО щиро дякували своїм наставникам за знання і навички, яких вони набули під час навчання. Серед них – капітани Олег Дундук, Микола Молоток і Максим Чередяєв, старші лейтенанти Артем Безбородов, Дмитро Бондарович, Георгій Татаріков, Олександр Чорпіта, Дмитро Коряка та Дмитро Лопачев, вихованець Військового коледжу сержантського складу прапорщик Євгеній Ковальов. Не переривають вони зв'язків із альма-матер і сьогодні: телефонують, звертаються до своїх колишніх викладачів за порадою чи бувають у стінах Академії при нагоді.

Потім слово узяв начальник навчального закладу генерал-лейтенант Павло Ткачук, який підкреслив, що наші науково-педагогічні працівники виконують свою почесну місію сумлінно, якісно та на високому рівні.

– Знаковим у зв'язку з цим стало присвоєння нашій Академії статусу Національної. У цьому – праця

кожного з нас, адже це є проявом загальнодержавного визнання результатів діяльності нашого колективу, його вагомому внеску у розвиток військової освіти і науки, забезпечення обороноздатності держави та Збройних Сил України, – підкреслив він у вітальному слові.

Варто відзначити, що Указом Президента України начальнику кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Академії полковнику Сергію Романчуку було присвоєно почесне звання – заслужений працівник фізичної культури і спорту України. Окрім цього, у своєму наказі генерал-лейтенант Павло Ткачук нагородив та заохотив з нагоди професійного свята кращих науково-педагогічних працівників, серед яких полковники Руслан Бондар, Сергій

Свідерок, підполковники Андрій Петрук, Дмитро Логінов, Олександр Барабаш, Андрій Баранов, майор Максим Бахмат, працівники ЗС України Ірина Гузенко, Жанна Черняк, Юрій Шабатура, Діана Панова, Тетяна Штефаниця, Богдан Сокіл та інші.

... Усі присутні у залі вшанували випускників Академії, які загинули під час бойових дій в Антитерористичній операції.

Завершилося урочисте зібрання святковим концертом, під час якого свої пісні та сценічну майстерність подарували присутнім викладач Академії капітан Іван Шерстюк, солістка військового оркестру вишу Маріанна Ільків, хореографічний ансамбль «Панночка» тощо.

Капітан Андрій ПІДЛІСНИЙ

*«Саме знання врятовують світ».
Ще змалку чула цю фразу, але в ній не бачила сенсу.
Слова ці поглинали кров і піт*

«ВЧИТЕЛЬ – ПОСТАТЬ, ЯКА НА ВСЕ ЖИТТЯ ЗАКАРБОВУЄТЬСЯ В ПАМ'ЯТІ, СЕРЦІ ТА ДУШІ»

Час біжить надзвичайно швидко... Ще недавно, ми, учораšní школярі, складали Військову присягу, а зараз – курсанти 5 курсу, через декілька місяців новоспечені лейтенанти, що будуть використовувати свій багаж знань, який заповнювався протягом 5 років. Збагачувався цей багаж не тільки нами, а й викладачами, які залишили частинку себе в нашій пам'яті назавжди. Океан емоцій і море амбіцій, перші позитивні та негативні оцінки, злети і падіння, пережиті під час навчання, є для нас дорогоцінними спогадами.

Вчитель – постать, яка навіки закарбовується в пам'ять, серце та душу. Адже скільки сил, енергії, знань та умінь треба докласти, щоб виростити і виховати справжніх, але водночас таких різних між собою, людей.

Професійна діяльність педагога завжди була і залишається визначальною для розвитку держави, адже саме людина, яка вчить, є дороговказом на шляху вдосконалення суспільства, його руху в майбутнє.

Значний внесок у розвиток військової освіти як невід'ємної складової національної роботи і колектив науково-педагогічних працівників нашої Академії, який своєю щоденною копійкою працею та творчими здобутками забезпечує підвищення інтелектуального та культурного рівня курсантів, духовне зростання майбутніх офіцерів, справжніх патріотів України.

Педагоги – вони, мов скульптури, у руки яких потрапили наші

душі, створили кожного з нас. Їм вдалося зазирнути у глибину кожної душі, посіяти там добро та гуманність, віру в себе, впевненість, мужність, щирість, вірність,

почуття відповідальності. Дякуємо долі, що подарувала можливість навчатися у професіоналів, які знаходять індивідуальний підхід до кожного, ставляться з

розумінням, відкривають нам нові простори знань, інноваційних технологій, навчають нас бути виваженими та чесними, стійкими та справедливими.

З доброю посмішкою на обличчі пригадую пари полковника Андрія Романишина, який передав нам досвід миротворчих операцій на теренах інших держав та завжди ставився до нас з особливою суворістю незважаючи на те, що більша частина групи в нас дівчата. Проте сьогодні за ту суворість ми йому дуже вдячні, адже таким чином він навчив нас перебороти будь-які труднощі на життєвій шляху. Підполковник Олександр Капінус своєю вимогливістю та індивідуальним підходом перетворив наші заняття на цікавий квест, а на лекціях і практичних Любови Сидоренко та Світлани Шлемкевич ми насолоджуємось атмосферою щирості та теплоти. Назвичайно важливими знаннями із педагогіки ділився з нами полковник Олег Бойко, і коли мене запитують: «Що таке педагогіка?», я відповідаю, що це – життя. Олена Щурко навчила нас бути незламними, ну і, звичайно, її «двійки» теж запам'ятаються надовго.

Капітан першого рангу у відставці Микола Пономарьов вчить нас життєвої мудрості, є для нас неначе батько. Індивідуальний підхід підполковника Олеси Куцької спонукає нас із задоволенням відвідувати

«Історію війн», тут ми розуміємо: хто не знає свого минулого, не вартий майбутнього. Харук Андрій Іванович завжди дивує нас бездоганим знанням історії та гостинністю на своїй кафедрі.

Тому висловлюємо вдячність всьому науково-педагогічному колективу Академії, майстрам, які з простих камінців взяли витісувати діаманти.

Дорогі наші викладачі!

З нагоди Дня працівників освіти, від імені курсантів групи 351-КР вітаємо вас з вашим професійним святом,

висловлюємо щирю вдячність, низько схиляємо голови перед викладацькою мудрістю! Дякуємо за безцінні знання та переданий життєвий досвід.

Нехай Господь дарує Вам ще багато щасливих, безхмарних років життя, творчих злетів та терпіння на освітянській ниві!

Курсант Іванна ЧОБИТ

ПРОФЕСІОНАЛ АРТИЛЕРІЙСЬКОЇ РОЗВІДКИ

Змалечку я захоплювався іграми військової тематики... ніби відчував, що це стане суттю мого життя. Мій військовий шлях розпочався ще в 2012 р., коли на мою домашню адресу прийшла повістка з військкомату про обов'язкове проходження строкової служби у Збройних Силах України. Як не дивно, я без вагань пішов віддати свої молоді літа Батьківщині, попри переконання друзів щодо непотрібності такої «пожертви».

На мої сподівання і надію, я потрапив куди і бажав, – в еліту Українського війська, високомобільні десантні війська, а саме в 80-й окремий (ще тоді) полк ВДВ! Склавши Присягу, я зрозумів, що зробив правильний вибір і знаходжусь у своєму руслі. Строкова служба пройшла швидко та цікаво: стрільби з різних видів зброї, стрибки з парашутом і висока дисципліна, яка не може не заворожувати, та хіба злічиш всі повсякденні заняття військового.

І ось настала бажана демобілізація. Повернувшись додому, я зрозумів, що мені чогось бракує у цивільному житті. Через ностальгію за військовою службою я вирішив повернутись у ЗСУ. На моє щастя, саме у моєму місті дислокувалась військова частина, а саме «бог розвідки», 8-й окремий полк спеціального призначення. Потрапити туди було неважко після попередньої

служби. І знову ранкові підйоми, дисципліна, ретельна фізична та вогнева підготовка. Окрім цього, безліч інших занять, які проводились лише у розвідці. Вкотре я переконався у правильності свого рішення, але, на жаль, вчитись війні довелось на так довго, як хотілося. Взимку 2014 року для мене почалися одні з найважчих випробувань мого військового життя: виконання завдань за призначенням, збирання розвідувальних даних про російських військових, які окупували Український Крим, далі – виконання завдань на Сході держави, про які, на жаль, не можу розповідати, та потім прийшла вона...війна!

Напевно, не зможу перерахувати усіх завдань та небезпеки, боїв. Та про один бій я змушений згадати.

Моя група проводила розвідку заданого напрямку для проходження колони. На превеликий жаль, ми потрапили на засідку противника. Згадую героїчні вчинки свого командира, Героя України, тоді ще капітана Олександра Петраківського, який без найменшого страху керував діями з витягання нас з-під шквалу вогню. Коли нашому бойовому товаришу зірвало каску та він залишився з не захищеною головою під градом куль, товариш капітан рішуче скинув свою каску та віддав йому. На жаль, високоприцільний та густий рій

свинцю суттєво посилюся. Командир упав. Я також отримав вогневі поранення у цьому бою, але на них я не зважав. Ми відійшли групою, і на щастя, командир, якого ми витягнули, виявився живим. Ми намагалися якнайшвидше доставити його медикам. Нам це вдалося: командира негайно госпіталізували, а з ним поранених бійців групи, серед яких був і я.

Після лікування простріленої руки мене направили у мою частину, а я жив бажанням повернутись до моїх бойових побратимів на Схід України. Але командування вирішило, через потребу бойових командирів, направити мене на навчання в Академію сухопутних військ для здобування офіцерського звання та командирських вмінь.

Я вирішив серйозно зайнятись воєнною наукою. Завдяки командирам, викладачам і товаришам з легкістю засвоюю особливості обраної спеціальності артрозвідника та розумію важливість усього, чого нас навчають. Окрім цього, відкрив для себе багато нового та переусвідомлюю деякі цінності. Одним словом, загартувався у правильному руслі.

Потрібно згадати одного із викладачів, який особливим чином вплинув на моє світобачення. Ним є куратор моєї групи підполковник Роман Сергієнко, який навчає нас предметам за призначенням та ознайомлює зі всіма таємницями й особливостями нашої нелегкої справи.

Підполковник Сергієнко має особливий метод навчання, який дозволяє з легкістю запам'ятати нібито складні завдання. Я пишаюсь своїми досягненнями під проводом куратора, його наука залишиться зі мною на все життя. Роман Вікторович став кумиром для усього складу групи. Ми вдячні за можливість служити поряд із професіоналами артилерійської розвідки.

ПРИКЛАД ДЛЯ НАСЛІДУВАННЯ

Перед кафедрою комплексів та приладів артилерійської розвідки стоїть непросте завдання – підготувати висококваліфікованих офіцерів, фахівців артилерійської розвідки, викладати цикли «професійно орієнтованих дисциплін» та «професійної і практичної підготовки» для всіх спеціалізацій вишу.

При цьому навчання та виховання майбутнього захисника Вітчизни вимагає не лише викладення навчального матеріалу на заняттях чи інших заходах. Значну роль також відіграє особистий приклад науково-педагогічного працівника. І обов'язково без фальші, банальності та повчань.

Армійська біографія підполковника Сергієнка наочно свідчить про яскраві сторінки його життя. Він, випускник колишнього Сумського вищого артилерійського училища, проходив службу на посадах командира вогневого взводу, старшого офіцера, а згодом командира батареї окремої аеромобільної бригади. Був начальником топографічної служби ракетної бригади, викладав у рідній альма-матер. Доводилося неодноразово змінювати гарнізони, де окрім життєвого набував службового та професійного досвіду. Приміром, нині часто згадує колишню Західну групу військ, довгі місяці в Іраку...

– Я вперше усвідомив, що шлях до офіцерських висот буде нелегким, коли командиром взводу здійснював топографічну прив'язку всіх стартових батарей на

своїх перших навчаннях, – розповідає Роман Вікторович. – Окрім мене це непросте завдання виконував прапорщик, у якого за плечима вже було понад десять років служби. Не випадково командир саме його вважав досвідченим...

Завдання було не з простих. Батарея мала три вогневі позиції, тому роботи, як розумієте, не бракувало. Однак у підсумку я його переміг! До сьогодні пам'ятаю слова командира бригади: «Ти зробив це чесно та професійно». Незабаром мене було призначено на вищу посаду. Так завдяки постійній роботі над собою, своїми знаннями я здолав першу офіцерську висоту!

В Іраку підполковнику Сергієнку довелося працювати офіцером з обробки інформації та документів, які надходили до штабу багатонаціональної дивізії. В обов'язки входили також аналіз наказів та донесень, перевірка розпоряджень командира дивізії, їх доведення до посадових осіб тощо. Оскільки все здійснювалося англійською, завдання було не з простих.

Як офіцер штабу Сергієнко усвідомлював, що перед ним не просто абстрактні накази, де зазначається про дії «калинових» та «фіолетових». В них йшлося про конкретні підрозділи, з конкретними виконавцями. Відтак, саме ти – та ланка у довгому ланцюжку, яка повинна забезпечити виконання відповідального завдання, головний результат якого – збереження людських життів.

– Найбільший скарб, який набув у миротворчій операції, це відчуття того, що мої знання, моя робота були корисними для людей, які потребували допомоги, – говорить Роман Вікторович. – Там чітко усвідомлюєш, де грань між життям та смертю. Але при цьому завжди пам'ятаєш, що на тобі лежить відповідальність за виконання поставленого завдання!

Якось під час однієї миротворчої операції на фугасі підірвався один із моїх друзів. Нині він інвалід, але пишається тим, що завдяки його вмільм діям миротворці вберегли від смерті мирне населення. Не випадково в штабі багатонаціональної дивізії цінували досвідчених українських військовослужбовців. Багатьох залишили на другий термін. Серед них, приміром, був майор Вадим Плоскін, який здійснював планування окремих операцій щодо супроводження вантажів, патрулювання, забезпечення громадських заходів, готував накази командира дивізії тощо.

... На переконання підполковника Сергієнка, чимало в якісному навчальному процесі залежить від викладачів. Свою роль вбачає не лише в тому, щоб навчити, а щоб надати знання та методологію, які б дозволили випускнику продовжувати навчання самостійно.

Підполковник Роман Сергієнко не проти, щоб вихованці випереджали у знаннях та навичках свої наставників. Натомість нині вони повинні швидко опанувати знання відповідно до сучасних умов ведення бойових дій.

*Курсант Артем КИРНИК
На знімку: доцент, кандидат технічних наук
підполковник Роман Сергієнко з
курсантами групи*

Вже чимало офіцерів нашого навчального закладу пройшли військове стажування в зоні Антитерористичної операції, іншими словами, побували в Донецькій та Луганській областях, де тривають бойові дії. На фронті вони виконували різні завдання, набуваючи при цьому досвіду роботи в бойових умовах, отримували враження від побаченого та почутого. Це безумовно, збагатило бойовим досвідом багатьох науково-педагогічних працівників у погонах, суттєво підвищило в очах курсантів їх статус, адже нині вони по-новому навчають майбутніх офіцерів того, що необхідно на війні, керуючись змінами у навчально-виховному процесі, які продиктував збройний конфлікт на Донбасі.

«ВІЙНА ПЕРЕТВОРЮЄТЬСЯ НА МІННУ»

Мій співрозмовник – заступник начальника кафедри інженерної техніки факультету підготовки спеціалістів інженерних військ та військ РХБ захисту підполковник Максим Каленик. У липні цього року він повернувся із зони АТО, де відповідно до вимог розпорядження начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України надав допомогу військовим 28-ї окремої механізованої бригади з питань інженерного обладнання позицій.

– Максиме Миколайовичу, якщо коротко, у чому полягала ваша робота?

– Це – перевірка стану фортифікаційного обладнання взводних опорних пунктів, виконання інженерних заходів щодо їхнього маскуванню, огляд стану міно-вибухових та невибухових загороджень перед переднім краєм та на загрозованих напрямках у проміжках між опорними пунктами, збір даних та організація взаємодії з постачальними органами щодо забезпечення підрозділів необхідними засобами інженерного озброєння, проведення занять з особовим складом механізованих та інженерних підрозділів батальйонів і батальйонних тактичних груп щодо організації фортифікаційного обладнання та маскуванню позицій підрозділів, влаштування та утримання інженерних загороджень,

відпрацювання та ведення бойових документів, організації обліку озброєння, військової техніки і боеприпасів тощо.

– І які висновки ви як фахівці зробили там на місці? У чому надавали допомогу?

– Наша група виявила, що фортифікаційне обладнання 1-ї черги взводних опорних пунктів було виконано у повному обсязі за винятком командно-спостережних пунктів. На інших взводних опорних пунктах облаштували бліндажі на кожне відділення та запасні вогневі позиції для бойових машин піхоти та танків, ходи до них. На одному ВОП здійснювались роботи щодо обшивання траншей та ходів сполучень.

Однак зіштовхнулись ми і з проблемами. Командири ВОП у більшості випадків мають лише загальне уявлення про систему інженерних загороджень, що створена в їх зоні відповідальності. Формуляри інженерних загороджень в основному зберігаються у командирів рот (батальйонів) та потребують уточнення. Особовий склад на свій розсуд встановлює МВЗ (гранати). При цьому зміни до формулярів не вносяться, адже зроблені попередніми підрозділами, і не передаються, що створює небезпеку для особового складу, який встановлює МВЗ за рішенням

старшого начальника. Журнали керування інженерними загородженнями не заведені. В інженерних підрозділах батальйонів були відсутні сигнальні міни, недостатньо підривних машинок, приладів для перевірки ліній керування (омметри М-57), навігаторів для фіксації міних полів, малопомітних перешкод (МЗП) та колючого дроту.

Взводні опорні пункти першого ешелону другого механізованого батальйону знаходились під постійним вогневим впливом противника, що обмежувало використання інженерної техніки та підвезення матеріалів через загрозу втрати, тому фортифікаційне обладнання проводилось без механізації робіт, лише шанцевим інструментом та в умовах обмеженої видимості.

У деяких випадках для обладнання бліндажів і перекритих щілин використовувався ліс діаметром (менше 20 см) та довжиною менше 3 м, який не забезпечував надійного захисту особового складу. Більшість бліндажів не були обшиті зсередини, не мали розпірок нижньої та верхньої рам для запобігання обвалу ґрунту від вибуху, бракувало кріпильного матеріалу (скоби, цвяхи, дрот). Подекуди були відсутні вентиляційні труби (короби). Повільні темпи обшивання траншей та ходів сполучень призводили до обсіпання ґрунту

у дощовий період. Особовим складом не були облаштовані дощові колодязі. Позиції ВОПів були захищені сміттям, який мав демаскуючі ознаки присутності особового складу. У підрозділах відсутні табельні маскувальні засоби. Більшість траншей та ходів сполучень виконані на глибину 1 м і потребували подальшого заглиблення.

Недоліки усували на місцях. Командирами підрозділів (ВОП) було подано заявки щодо додатково-го забезпечення лісоматеріалами необхідних розмірів, кріпильними засобами, мішками для ґрунту, габіонами та табельними маскувальними засобами. Було вжито заходів щодо дообладнання позицій підрозділів, усунення демаскуючих ознак, виготовлення маскувальних засобів з підручних матеріалів. Окрім цього були подані заявки на отримання належної землерийної техніки.

Влаштування мінно-вибухових та невибухових загороджень перед переднім краєм почали здійснювати на взводних опорних пунктах першого ешелону тільки силами штатних підрозділів батальйонів, бригади та силами старшого начальника.

Командирами підрозділів (ВОП) було вжито заходів щодо запобігання безконтрольного встановлення мінно-вибухових загороджень.

З метою виправлення стану справ з командирами рот (взводів, відділень) провели низку занять щодо порядку фортифікаційного обладнання взводних опорних пунктів та їх маскуванню. Було роз'яснено вимоги міжнародного гуманітарного права щодо використання інженерних боєприпасів, надано методичну та практичну допомогу з виявлення та знешкодження мінних загороджень, встановлених противником. Організували взаємодію з постачальними органами

щодо забезпечення підрозділів 28 омбр засобами інженерного озброєння, а саме: малопомітними перешкодами (МЗП), навігаторами для топографічної прив'язки мінних полів, кріпильними матеріалами тощо.

– Дивує, що на передовій, де йдеться про виконання бойових завдань і збереження життя людей, спостерігаються подібні недоліки..

– Найбільше – у підрозділах мобілізованих. Наприклад, прибуває новий командир взводу, а йому місяць-два не видають зброю: його попередник перейшов до іншого батальйону з автоматом в руках, а за штатом у взводі є вже необхідна кількість стрілецької зброї. Хто даватиме тобі додаткову?

Відсутнім є облік й з багатьох інших питань. Наприклад, у встановленні мінно-вибухових загороджень. Попередники використали місцевість, а ті, хто прибув на заміну, не знають, де саме встановлені розтяжки: схем мінування немає. Ось і підриваються наші на своїх же мінах, які використовують на свій розсуд, не фіксуючи місця їх встановлення.

Подібного не повинно бути ні в якому разі. Тому й ведеться зараз на лінії зіткнення боротьба за те, щоб мінно-вибухові загородження встановлювали лише інженери, а не піхотинці і танкісти.

– Ваша фахова допомога є корисною для бійців АТО. З огляду на це, що Ви викладаєте курсантам нашої Академії.

– Перш за все, порядок облаштування нових форм фортифікаційних споруд. Наприклад, силами Львівської облдержадміністрації у нашому Міжнародному центрі миротворчості та безпеки вже завершується створення універсальної системи взводно-опорного пункту, так званого метелика,

де курсанти навчатимуться діям в умовах, наближених до бойових.

Також навчаємо майбутніх офіцерів облаштуванню «хопів», як говоримо ми, хатніх опорних пунктів, які сьогодні використовуються у зоні АТО.

Ці споруди виникають у населених пунктах із використанням будівель, погребів, парканів тощо.

Крім того, навчаємо наших вихованців, особливо випускові курси, веденню ретельного обліку матеріальних засобів, порядку їх використання та списання. Офіцер має правильно вести господарство у своєму підрозділі: а це – знання наказів, ведення відомостей. Адже тобі навіть пального не виділять, поки не відзвітуєшся за те, що мав раніше.

– А яких, на ваш погляд, рис набуває зараз гібридна війна на Сході України? На що треба звертати увагу?

– Часто ми спостерігали, що терористи спокійно сприймають присутність наших вояків навіть на відстані трьохсот метрів: допоки вони не починають будівельні роботи чи взагалі не беруть у руки лопати. У таких випадках майже негайно починаються обстріли. Наприклад, екскаватор на нашому боці – це бажана ціль для противника. Одним словом, всіляко заважають облаштуванню наших позицій, сподіваючись на свій наступ у найближчому майбутньому.

А ще війна поступово переходить у мінну фазу. Майже кожного дня ми чуємо про підриви на мінах, фугасах або розтяжках. Від цього потерпає й цивільне населення. Зараз ворог сильно урізноманітнює вибухові пристрої: з'являються міни-пастки (це може бути звичайна коробка чи побутовий пристрій), використовуються саморобні винаходи. Використовує противник і міни з елементами невилученості, ті, що спрацьовують навіть на незначне розвантаження. Зіштовхуємося і з таким вибуховим пристроєм: розкидається чи розвішується на гілках дерев звичайна волосінь із гачками для риболовлі, яка з'єднана із гранатою. Гачок непомітно чіпляється за одяг, і лунає вибух.

Протидіяти усьому цьому ми, зокрема, й навчаємо сьогодні курсантів.

Бесіду вів Ігор МОСЕЙЧЕНОК

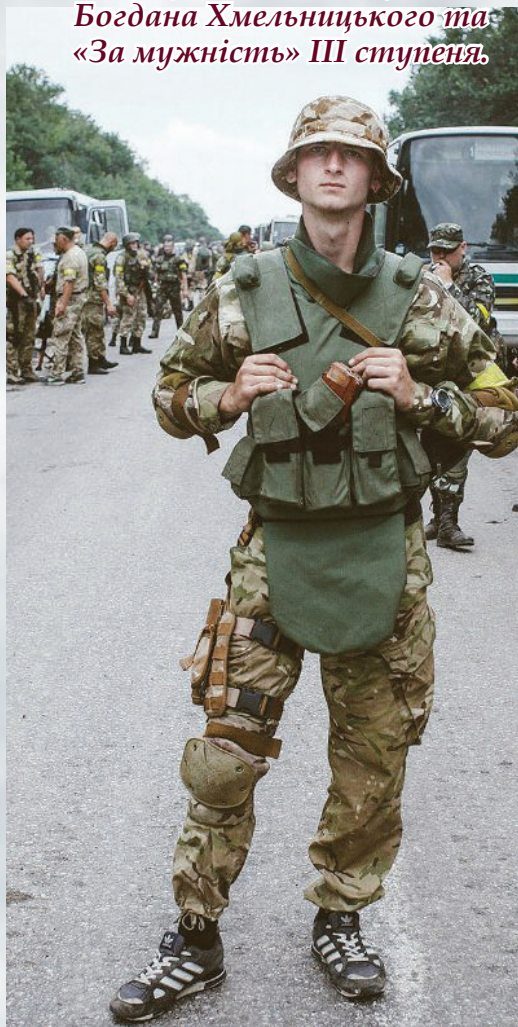

Свій позивний «Калина» він отримав в зоні збройного протистояння на Сході України. Але й нині, навчаючись в Академії, для побратимів, з якими підтримує зв'язок, він залишається

«Калиною». Коли дізналась про це, стіймала себе на думці: юнаку, який протягом півтора року перебував у зоні проведення АТО, до цього ж був «штурмовиком», швидше б личило бути «Орлом», «Тигром» або ж «Громом». Та після годинного спілкування зрозуміла, що присвоєний командиром позивний – не випадковість.

Як калина з прадавніх часів є уособленням України, її незламності та стійкості, так і молодший сержант

Юрій Закопець є своєрідним символом мужності та відваги. Не випадково в свої дев'ятнадцять став кавалером бойових орденів: Богдана Хмельницького та «За мужність» III ступеня.

БЕЗ КАЛИНИ НЕМАЄ УКРАЇНИ!

Він говорить, що «родом з Майдану». Вважає, що саме лютневі події 2014 року докорінно змінили його. Народився Юрій в творчій сім'ї, де про військове життя знали хіба що з книг та кінофільмів. З дитинства був «запрограмований» батьками, які хотіли бачити його художником чи музикантом. Та як будь-який хлопчина, Юрій мріяв стати військовим. І ось коли пролилась перша кров тих, хто боронив своє право на нове життя, хто прагнув європейського вибору Україні, коли розпочалися сепаратистські виступи на Донбасі, вступив у батальйон «Донбас» Національної гвардії.

Впродовж трьох місяців Закопця разом з іншими добровольцями муштрували досвідчені інструктори. По завершенні вишколу та отримання статусу інструктора ведення бою в міських умовах розпочалася щоденна бойова робота. Першим його зустрів Артемівськ. Добре пам'ятає обличчя місцевих мешканців, відверто кажучи, чекав гіршого. Натомість народ з розумінням поставився до своїх визволителів. Безсило виявилася російська пропаганда.

– Перебуваючи в Артемівську, ми з побратимами використовували кожну вільну хвилину для вдосконалення своїх навичок, – розповідає Юрій. – Самі моделювали напади сепаратистів, російських штурмових груп. Все це робили для того, аби не розгубитися під час реального бою. На той час я виконував обов'язки стрільця, але одночасно пройшов експрес-курси з надання першої медичної допомоги. На жаль, ані смертей, ані поранень під час ведення бойових дій не уникнути...

Перший бій був під Попасною. Згадує все до дрібниць, ніби це було вчора. У ту злощасну п'ятницю, 18 червня 2014 року, в збройному протистоянні з противником загинув кожний п'ятий побратим із підрозділу.

Вже значно пізніше усвідомив, що саме через нечіткі накази командирів, відсутність якісного зв'язку та несправну техніку штурм населеного пункту видався невдалим. Через шалений вогонь сепаратистів «донбасівці» зайняли оборону. Протягом трьох годин противник обстрілював їхні позиції. Боронились як могли. Дещо підірвала бойовий дух оборонців звістка про те, що ворог перехопив їхній зв'язок. А коли гвардійці почули: «Здавайтесь, ви у пастці», не одного Юрія охопило відчуття остраху. Але паніки, як у окремих військовиків, що кинулись врозсип, не було. Попри те, що довкола панували вибухи, постріли, смерть, він зумів опанувати себе і почав допомагати пораненим побратимам. – Буду відвертим, я періодично ловив себе на думці покинути все і рятуватися, – розповідає Юрій. – Та після того, як побачив страждання поранених товаришів, зрозумів, що потрібно їх рятувати. В один із моментів, намагаючись зупинити кровотечу, прикрив своїм тілом пораненого побратима. В цей момент я навіть попрощався з життям... Та коли надав йому допомогу, вже не було лячно. Була якась злість... Коли ж «запрацювала» наша артилерія, усвідомив: нас не покинуть напризволяще. Через три доби гвардійці таки відвоювали Попасну. Але саме тоді Юрій втратив найкращого друга Сергія Бохонька, який був для нього наче братом.

– Безстрашний, відважний, Сергій завжди вселяв впевненість у всіх нас, – з сумом розповідає Юрій. – Він і сьогодні постійно в моєму серці. І кожну перемогу як на полі бою, так і над собою, я завжди подумки присвячував і присвячую йому.

Саме за проявлені мужність і героїзм під час бою за Попасну Юрія Закопця нагородили орденом «За мужність» III ступеня.

Через деякий час Юрій перейшов у добровольчий батальйон «Свята Марія». Поштовхом зміни місця служби стало те, що у більшості його нових побратимів був відсутній щонайменший досвід ведення бойових дій. Більше того, були і такі, хто взагалі ніколи не тримав зброї в руках. Зрештою, в батальйоні бракувало інструкторів, які б могли навчати військовиків. Тому й наважився Юрій на такий крок.

Службу в «Святій Марії» згадує з особливою теплотою. Займався дійсно улюбленою справою: навчав побратимів веденню бою в умовах населеного пункту. Згодом сам очолив спецгрупу. Переймався щонайменшою дрібничкою, адже у підпорядкуванні були чи не вдвічі дорослі чоловіки. Приміром, коли побачив, що екіпіровка підлеглих має жалюгідний вигляд, власні кошти, які збирав на автомобіль, витратив на однострої, бронезилети й каски.

– На жаль, часу для підготовки нам завжди бракувало. Тому в перервах між виконанням бойових завдань постійно вдосконалювали свої навички. Вчив підлеглих безшумно пересуватися, правильно бігати, – розповідає Юрій. – І нічого, що сьогодні проходили виснажливі тренування, назавтра ми разом йшли у бій проти терористів. Я особисто відповідав за кожного з них. Пам'ятаєте, як в Антуана де Сент-Екзюпері: «Ти назавжди береш на себе відповідальність за тих, кого приручив». Тому ми разом виконували бойові задачі під Маріуполем, Сартаню, Павлополем та Кураховим. Разом виходили з-під Іловайська. До речі, тоді я прийняв рішення, – згодом його визнали правильним, – не очікувати «мирного коридору», а виводити підлеглих із того пекла. Всі, хто пішов зі мною, вижили...

Іловайське пекло не зламало Юрія. Навпаки, міцнішим стало його бажання бити ворога. Але робити це він вирішив у складі спецпідрозділу. Тому й подався до 93-ї окремої механізованої бригади. Був впевнений, не поступатиметься військовослужбовцям ані в знаннях, ані у фізичній підготовці. Адже набув

певного досвіду штурмовика, щоденно підтримував свою фізичну форму. Підписавши контракт, був призначений на посаду командира бойової машини піхоти або «Бумера», як називають на передовій БМП.

– Я гадав, що зважаючи на мою спеціальність – штурмовика, і призначення буде відповідне, – розповідає Юрій. – А тут БМП. Я навіть не знав, з якого боку до неї підійти. І тим не менше невдовзі ми вже займали позиції в районі Пісків. Мою невпевненість «запримітив» командир підрозділу лейтенант Олександр Сак і без жодних «прелюдій» почав навчати мене усім премудростям нової спеціальності. До речі, він – випускник нашої Академії, закінчив її минулої рік. Можливо, у це важко повірити, але тактичну майстерність ми відточували навіть у бліндажах, накреслюючи на сирій землі різноманітні схеми. При цьому лейтенант прислухався і до моїх порад щодо використання досвіду штурмовика за тих чи інших обставин бою.

Курсант надзвичайно вдячний своєму командиру за підтримку та науку. Він вважає, що саме такими повинні бути справжні офіцери: впевненими, розсудливими, грамотними і обов'язково авторитетними. Саме за такими завжди підуть солдати, знаючи, що вони справжні лідери і їм не байдуже життя підлеглих. А ще розповів, що лейтенант Сак наполіг, аби він вступав до нашої Академії.

Піски стали останньою гарячою точкою бойового шляху мого співрозмовника. 22 квітня Юрій Закопець отримав наказ закріпитися на 18 позиції. Це була своєрідна точка, де часто гинули наші військовослужбовці. Юрій пригадує, що, організовуючи оборону, йому й на думку не спадало, що тут щось може статися. Хоча режим тиші, який порушували терористи, гатячи

з важкого озброєння, мав би навести на відповідні роздуми. ... Міномет противника запрацював несподівано саме в той момент, коли військовослужбовці упорядковували боєприпаси. Перші вибухи одразу ж притиснули їх до землі. Так сталося, що в один із моментів Юрій, як колись під Попасною, закритий своїм тілом товариша на позивний «Гук». У самого ж неймовірно боліла щока та кровили ноги. Усвідомлюючи, що потрібно перебратися у безпечне місце і зупинити кровотечу, перебіжками, разом з «Гуком», який допомагав йому, добралися до гаражів. Там побратим «спанець», не розгубившись, зупинив кровотечу, не дістаючи з ніг та обличчя осколки, чим і врятував йому життя... А далі була темінь... До тьми прийшов в шпиталі. Перше, що зробив, оглянув руки, ноги – цілі. Радість була неймовірна. Одразу зробив «селфі» й надіслав у підрозділ. Щоб не хвилювались. Лікувався у шпиталях Красноармійська, Дніпропетровська. Маючи неймовірний оптимізм, віру в свої сили, за два тижні звівся на ноги і повернувся до рідного Львова. І не задля реабілітації, на якій наполягали лікарі. А заради виконання обіцянки, яку дав командир: стати курсантом нашої Академії!

Наказ про нагородження орденом Богдана Хмельницького III ступеня молодшого сержанта Юрія Закопця вийшов напередодні його вступу до Академії. І нині бойові нагороди – це пам'ять про бойові будні. Зберігає він іменний шеврон «Кіборг», який вручив йому старший лейтенант Олександр Сак, коли приїздив до Академії, щоб зустрітись з побратимом. Ця відзнака для Юрія не менш цінна від орденів!

Майор Ірина ШАПОВАЛОВА
На знімках: Юрій Закопець
із побратимами під час
перебування в зоні АТО

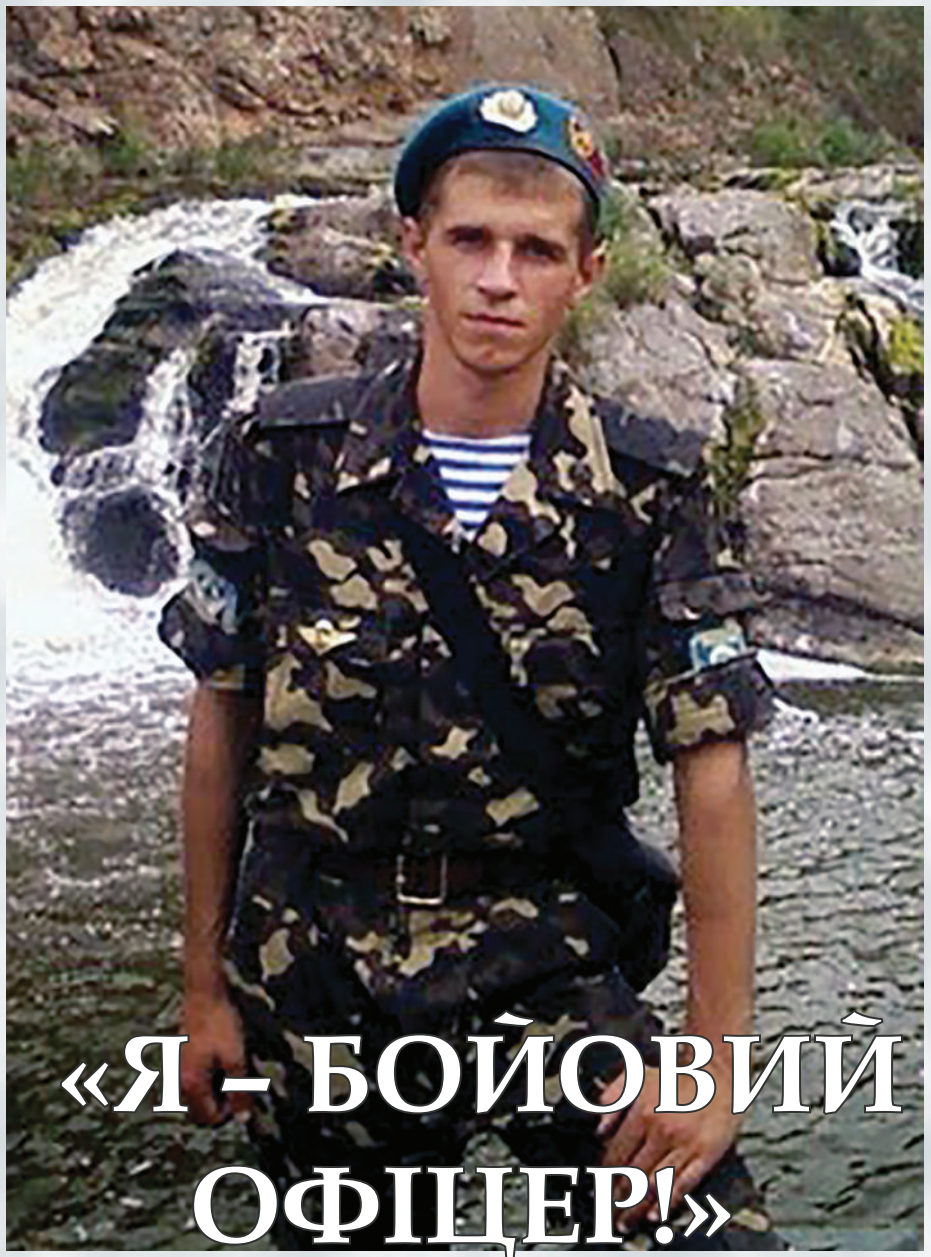
*На жаль,
безжалісна війна
ось уже другий рік
поспіль підступно
забирає з на-
ших лав найкра-
щих – справжніх
патріотів України,
які, відстоюючи
територіальну
цілісність держави,
гинуть на бойово-
му посту із зброєю
в руках, відходячи у
Вічність...*

Серед таких і командир 1-ї аеромобільної роти 13-го окремого аеромобільного батальйону 95-ї Житомирської окремої аеромобільної бригади Високомобільних десантних військ капітан Володимир Марковський, який любив військову службу й професію офіцера-десантника.

Це він вивів свою роту у кращі, а з перших днів російської агресії перебував у зоні бойових дій. Був контужений, втрачав підлеглих і бойових товаришів, але завжди чесно виконував свій військовий обов'язок та загинув у бою, рятуючи поранених бійців.

Володимир народився у звичайній селянській родині на Хмельниччині. Мабуть, головним його вихователем і наставником став дідусь, Василь Михайлович Супрунець. Учасник Великої Вітчизняної війни, він й досі, незважаючи на більш ніж поважний вік, працює на землі. Любов Володі до Батьківщини – це від нього.

Стати військовим він мріяв із дитинства. Мав приклад свого дядька. Його справедливо вважав своїм другим батьком, настільки рідними людьми вони були. Полковник Олександр Супрунець служив на одній із керівних посад у штабі Командування Військово-Повітряних Сил і, звичайно, пропонував племіннику йти його шляхом.

Та Володимир бачив себе лише десантником. Він хотів бачити небо не зі злітно-посадкової смуги, а з-під білосніжного купола парашута. Так що якщо старшого брата Василя дядько переконав, і він закінчив військовий авіаційно-технічний навчальний заклад у Василькові, то Володимир обрав аеромобільний факультет нашого навчального закладу. Навчався спочатку в Одеському виші, а потім в Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Був одним із найкращих курсантів. Неодноразово захоплювався керівництвом Академії та вищим командуванням, отримав декілька відзнак, серед яких почесний знак «Відмінник військової служби», п'ять подяк, у тому числі і від Президента України.

Служити випала честь у славетній 95-й аеромобільній бригаді. Молодий офіцер дуже швидко довів своєю службою й сумлінністю щодо виконання службових обов'язків, що курсантські нагороди не були випадковістю, і він здатний на більше. Вже невдовзі здібного командира аеромобільного взводу було призначено на посаду заступника командира роти з парашутно-десантної підготовки. Згодом було навчання й набуття професійного досвіду у Німеччині та Великій Британії, численні навчання на території України, постійне самовдосконалення.

Володимир Марковський з підлеглими брав участь у всіх без винятку багатонаціональних навчаннях, на які залучалася

95-та Житомирська окрема аеромобільна бригада. Неодноразово талановитому командирі й професіоналу-десантнику пропонували підвищення й кращі умови служби та побуту. Та він від усіх благ відмовлявся: « Я – бойовий офіцер!».

Початок російської агресії в Криму Володимир зустрів уже на посаді командира роти. 26-річний ротний достроково отримав чергове військове звання капітан і з перших днів березня 2014 року перебував на півдні України. Які тоді завдання доводилося виконувати офіцеру-десантнику та його підлеглим на території, зайнятій противником, та на межі між “своїми” та “зеленими чоловічками” – достеменно не відомо. Вочевидь, ще не прийшов час говорити про це. Але факт залишається фактом: на Донбас аеромобільна рота Володимира Марковського їхала не з Житомира, а з Херсонщини...

Коли на Сході розпочалися справжні бої, на допомогу прийшли земляки Володимира: спілка сільськогосподарських підприємств Славутського району придбала для його роти сучасний тепловізор. Рота Марковського була першою не лише за порядковим номером, а й за своїм рівнем підготовки й військової дисципліни. Вже зараз, після загибелі офіцера, його командири й підлеглі, бойові побратими розповідають про капітана та його підрозділ.

Виявляється, коли через чотири роки офіцерської служби він прийняв командування ротою, то буквально переселився до казарми. Чи не цілодобово він був поруч із підлеглими: навчав контрактників, серед яких були набагато старші за віком, жив їхніми проблемами та здобутками. Тож не дивно, що невдовзі рота стала кращою у частині.

У зоні проведення Антитерористичної операції на Сході країни капітан Володимир Марковський перебував від самого початку й до останнього дня. Перерви траплялися лише тоді, коли з'єднання відбувалося на доукомплектування особовим складом та бойовою технікою. Тоді разом із товаришами по службі офіцер приїздив до Житомира: на перепочинок та за іншим

завданням командування. Так було й на початку зими. Підрозділи 13-го окремого аеромобільного батальйону доукомплектовувалися, отримували нову техніку, проходили бойове злагодження. А перед Водохрещам особовий склад батальйону разом із сім'ями відвідав Почаївську лавру. Щойно житомир'яни повернулися додому, як були підняті за тривогию й військово-транспортними літаками Іл-76МД доставлені із Озерного до Запоріжжя. Летіли разом із військовою технікою та озброєнням, сидячи у новеньких “спартанах”.

Із аеропорту здійснили марш у напрямку Донецька, щоб тієї ж ночі увійти до Донецького аеропорту. На жаль, не буває війни без втрат. І до, і після загибелі ротного, у Вічність відійшли чимало його підлеглих. Достатньо й поранених. До речі, сам капітан на той час мав “за плечима” контузію, отриману у бою під населеним пунктом Степанівка, неподалік Волновахи. Лікувався у Харкові, а після одужання й реабілітації одразу ж повернувся до своєї роти.

І знову бої, рейди, бойові завдання...

В ніч на 19 січня 2015 року підрозділ капітана Марковського був готовий здійснити ротацію іншого підрозділу бригади в Донецькому аеропорту. Та завадив сильний туман. Тому у напрямку аеропорту була відряджена розвідувальна група, яка виявила велику кількість мін на шляху пересування... Здійснити ротацію вирішили на світанку.

Зранку колона десантників вирушила до місця призначення. Не доїжджаючи до аеропорту, перша машина, броневий автомобіль розвідників, підірвалася на фугасі. Командир прийняв рішення евакуювати поранених і миттєво розвернув свій автомобіль бортом до напрямку, з якого міг вести вогонь противник. Щойно десантники почали витягати з підбитої машини поранених побратимів, як поруч розірвався танковий снаряд. Його осколки посікли руки, ноги, голову, все тіло Володимира. Лише кілька хвилин ще билося серце відважного ротного... Разом із ним на місці загинув ще один боєць з його роти та ще четверо десантників були поранені...

– Взагалі, за Володимиром стежили давно, – розповідає Олександр Васильович Супрунець. **– Що й казати, а розвідка у ворога працює непогано. І це далеко не шахтарі із забою, як намагається довести всьому світові кремлівський фігурер. Це справжні професіонали із російських спецслужб. Інакше як пояснити той факт, що коли родичка Володимира транзитом через Санкт-Петербург летіла до Лондона, російські прикордонники в аеропорту запитали, ким їй доводиться Володимир Марковський?..**

24 січня Героя ховали у рідному селі Улашанівка Славутського району Хмельницької області. Людей було не просто багато – тисячі! З бригади були тільки поранені, приїхали й однокурсники по Академії. Всі вони прийшли вшанувати загиблого земляка, який поклав голову за свободу й незалежність нашої Вітчизни.

– Володимир Марковський був десантником від Бога, – розповідає заступник командира 13-го окремого аеромобільного батальйону з виховної роботи майор Сергій Дзиба, який був легко поранений у тому самому бою, а згодом отримав уже важке поранення під Спартаком. **– Він буквально жив небом, любив його. На його рахунок більше ста стрибків із парашутом.**

Лише добрі відгуки про загиблого підлеглого й у комбата, Героя України майора Олександра Порхуна:

– Володимир був офіцером з Великої літери. Його професіоналізм ніколи не піддавався сумніву. Особливо він пишався своїми підлеглими, про яких турбувався і до яких завжди ставився з розумінням. Нам бракуватиме його, вірного товариша й побратима!..

Олексій ТРИГУБ

На знімку: капітан Володимир МАРКОВСЬКИЙ, який загинув під час бойових дій у зоні АТО

Нещодавно в Україні побачила світ його книга «Аеропорт», яка є правдивою розповіддю про незламну мужність українських військовослужбовців. Твір журналіста - не документальна хроніка, а художній роман, побудований на реальних подіях. За сюжетом, американський фотограф перебуває у Донецькому аеропорту разом із «кіборгами» і переживає все, що відбувається навколо, як особисту драму.

Вустами головного героя автор фактично розповідає історію, що триває від початку Майдану і до знищення аеропорту в Донецьку. Під час роботи над романом Сергій Лойко записав понад 40 годин інтерв'ю з «кіборгами» - багато хто з них став військовим консультантом книги.

Видавці зазначають, що роман поставив рекорд за кількістю попередніх замовлень в Україні: в одному з інтернет-магазинів замовили понад тисячу примірників ще до відправлення книги до друку.

Скориставшись нагодою, ми влаштували зустріч із деякими колишніми «кіборгами», які цього року стали курсантами нашого навчального закладу.

Кавалер ордена «За мужність» III ступеня старший сержант Вадим ШВЕД курсант факультету ракетних військ та артилерії.

Проходив службу на посаді головного сержанта батареї 79-ї окремої бригади. Брав участь у бойових діях за Донецький аеропорт у вересні 2014 року:

– Добре пам'ятаю цього американського журналіста. Був жовтень. Ми

Сергій Лойко – співробітник Los Angeles Times, єдиний іноземний журналіст, який був у Донецькому аеропорту під час бойових дій. За свої матеріали з України він отримав кілька професійних нагород у США, а одна із голівудських студій веде переговори про екранізацію однієї з його статей.

КУРСАНТИ З КОГОРТИ «КІБОРГІВ»

стояли у Пісках, і через нас йшли всі автомобільні колони, які забезпечували бригаду. Сергій Лойко, автор майбутньої книги «Аеропорт», приїхав до нас із командиром батареї. Мені здалося, що пропозиція їхати до самого пекла викликала у нього роздуми, але після слів: «Того, що відбувається там, ніде не побачиш» він наважився. У Донецькому аеропорті він перебував кілька

днів, але для роботи кореспондентів вистачало й цього. Там нам допомагали молитва, віра в Україну і, як не дивно, почуття гумору. Ми жартували з багатьох приводів.

Там я зустрів багатьох відважних воїнів, які стали моїми друзями. Серед них – старший сержант Дмитро Страхів і сержант Сергій Цехмайструк. Обидва навчаються зараз у Військовій академії (м. Одеса). Часто спілкуємося за допомогою мобільного зв'язку. Із сумом згадую і свого друга сержанта Сергія Злат'єва, який зник безвісті. В одному з боїв пострілом танкової гармати сепаратистів було знищено наш БТР, а з ним наших сімох вояків. До речі, дружина Сергія Оксана проходить службу в нашій бригаді старшим солдатом. Що ми та його рідні не робили, але правди про його долю не отримали, тому й не вважаємо його загинлим. До речі, у нашій військовій частині проходять службу багато випускників Львівської академії сухопутних військ. Це – капітани Іван Базаренко, Роман Євчун і Олександр Нетребко, старші лейтенанти Євген Шаматалюк і Ігор Багнюк. Проходив службу і майор Кашапов, який загинув в АТО. На мою думку, саме вони вплинули на мій вибір, і я поступив на навчання до Академії.

Кавалер ордена «За мужність» III ступеня старший солдат Костянтин БОНДАР, курсант факультету інженерних військ та військ РХБ захисту.

Проходив службу старшим розвідником у 3-му окремому полку спецпризначення. Брав участь у боях за Донецький аеропорт з кінця березня по кінець травня 2014 року.

– Ми охороняли підступи до аеропорту 36 діб. По периметру цього важливого стратегічного об'єкта було облаштовані 9 блокпостів. На 37-й день персонал раптово покинув усі будівлі, і ми помітили, як по поверхах терміналу почали пересуватися чеченці, які воювали на боці терористів. Наш снайпер поцілив у ворожого гранатометника, який намагався здійснити постріл. Можливо саме з цього й почався бій, який тривав майже дві години. До чеченців підїхало підкріплення на двох «шаландах» (КамАЗах, - Прим. авт.). У результаті ми повністю вибили їх із терміналу, гадаю, у них було близько двохсот загиблих, а наші втрати – троє «трюхсотих».

Кавалер ордена «За мужність» III ступеня старший солдат Павло ПАНЧЕНКО, курсант факультету підготовки спеціалістів забезпечення військ (кафедра морально-психологічного забезпечення).

Проходив службу у 3-му окремому полку спецпризначення. Тричі поранений. У боях за Донецький аеропорт брав участь у вересні 2014 року.

– Запам'ятався такий епізод: ми висунулися з опорного пункту для мінування місцевості. Я та заступник командира групи старший сержант Вадим Демидчик встановлювали міни поряд. Між нами було кілька метрів. Раптово почався мінометний обстріл, і саме між нами впала міна. Відчув гострий біль. Два осколки від ворожого снаряда потрапили у ногу, а один у голову, який відірвав шмат мого кевларового шолома. Поранило й мого товариша. З початку ми повзли, потім намагались бігти, рятуючись від обстрілу. Врешті-решт нас завантажили у десантний відсік БМП.

Вже у розташуванні наш санінструктор надав нам першу медичну допомогу. Потім я потрапив до Краматорська, у харківський госпіталь, де й проходив лікування. У нашому славетному полку спецпризначення багато справжніх героїв, які мужньо боронили територіальну цілісність та недоторканність України. Наприклад, випускник Академії, командир групи спецпризначення старший лейтенант Євген Подольчанчук, він був в Аеропорту з самого початку, і не бажав покидати його під час здійснення ротачії. На жаль, саме там він і

зустрів свою смерть. Двом моїм побратимам присвоєно високе звання Героя України – полковнику Олександру Трепаку та підполковнику Юрію Коваленку (посмертно).

Рядовий Василь Клемьонов, курсант Військового коледжу сержантського складу.

Проходив службу кулеметником у 93-й окремій механізованій бригаді. У числі «кіборгів» перебував у серпні – жовтні 2014 року.

– Так сталося, що у ДАПі я побував двічі. У нас було багато втрат. Сепаратисти вели вогонь не тільки з гармат та «Градів», а й з мінометів, бронетехніки, стрілецької зброї. Інколи здавалося, що вони обкурювалися перед атакою, адже лізли на нас, як таргани: хвиля за хвилею. Ми утримували позиції, як могли. Коли бачили попереду багато вбитих терористів, чули, як вони пропонували на деякий час перемир'я, щоб забрати своїх полеглих. Ми надавали їм таку можливість, і невдовзі з їхнього боку з'являлись трактори із причепами, до яких вони завантажували своїх співслужбовців.

Пам'ятаю, як приїхав на кілька діб додому. Моє село Калайдинці розташоване на Полтавщині. Довго не говорив батькам про те, де саме проходжу службу: не хотів засмучувати. А сам

вже у той час знав, що поїду назад, адже там чекали на мене мої бойові побратими.

Старший солдат Сергій СТРАТІЙЧУК, курсант факультету підготовки спеціалістів забезпечення військ.

– Проходив службу у розвідувальному взводі 79-ї окремої аеромобільної бригади. У Донецькому аеропорту воював з жовтня по грудень 2014 року.

– В аеропорту я був двічі, по два тижні. Досі не можу уявити, як ми вижили у тому пеклі. Недаремно кажуть, що у кожного своя війна. Інколи згадую події того часу. Перед очима постають обличчя друзів, яких я вже ніколи не побачу. Це були воїни, якщо можна так сказати, з Великої літери, адже, виконуючи наказ, не пошкодували самого найдорожчого – власного життя.

Багато про що не хочу розповідати. Можливо, ще не настав той час.

Ігор МОСЕЙЧЕНОК

На знімку: зліва направо старші солдати Сергій Стратійчук, Павло Панченко, Костянтин Бондар, старший сержант Вадим Швед і рядовий Василь Клемьонов

Фото майора Ірини ШАПОВАЛОВОЇ

АНГЕЛИ

ЗАХИСНИКІВ

«Я дуже люблю свою дружину, але вже двадцять років їй не освідчувався. Тож просто зараз їй передзвоню і скажу, що її кохаю». Отець Тарас Михальчук пригадує ці слова одного із військовослужбовців – мешканця Луганщини, який з початком окупації Донбасу переселився у Київ і вже звідти пішов добровольцем до лав Збройних Сил, аби визволити рідну землю. Їх чоловік сказав священику під час зустрічі у зоні проведення АТО. «Там переосмислюєш життя, – на мить задумавшись, доповнює священик-капелан, – багато речей, які тут, у мирному житті, є звичними, там переживаєш по-іншому, починаєш цінувати кожную людину, яка поруч, кожную мить спілкування з нею, адже вже за мить вона може загинути, там починаєш цінувати усіх, хто чекає вдома, – дітей, сім'ю, друзів, рідних».

«Там» і «тут». Ці слова нерідко під час інтерв'ю повторює отець Тарас, проте вони не є окресленням різних реальностей. «Там» є продовженням «тут», «там» – де смерть ходить «по п'ятах», людина просто починає гостро відчувати й усвідомлювати те, що не цінує «тут» – кожен день життя, який їй дається. «Там», у зоні проведення АТО в Донецькій області, отець Тарас був на початку серпня, поїхав, щоби підтримати наших бійців: – разом з ними спав у бліндажах, відвідував солдатів в укриттях та на блокпостах. Там священик разом з військовими молився, сповідав їх чи просто бесідував з ними. «Для бійців важлива навіть просто присутність священика, – розповідає отець Тарас. – Одного разу, коли ми їхали у машині, і я сидів позаду та молився, помітив, що водій, який тримав руку на автоматі, перестав її на кермо. Потім солдат пояснив: «Отче, з вами мені було спокійніше». Тож там я зрозумів, що присутність священиків на фронті для наших воїнів засвідчує, що Бог поруч з ними. А якщо вони з Богом, то їм немає чого боятися».

З початком проведення Антитерористичної операції, коли військові підрозділи ще не були належно забезпечені спорядженням, саме львівські священики-капелани стали піонерами волонтерського руху. «Ми зуміли одразу відреагувати, ми дали клич – і нас почули цивільні, наші парафіяни, інші жертводавці. Ми повинні були підтримати наших захисників – дати те, що дасть захист: бронезилети, кевларові шоломи, форму. Ми, отці, стали навіть наче експертами з військової тематики – могли пояснити людям, які тільки починали займатися волонтерством, що означає 5-й ступінь захисту бронезилета чи кевлар, – пригадує Голова Центру Військового Капеланства отець Степан Сус. – Перший місяць був дуже важкий, бували дні, що ми роздавали по 500 бронезилетів. І для людей, які отримували від нас бронезилети для своїх родичів, яких мобілізували, цей бронезилет був не лише куском металу, це – було людське життя. І навіть якщо хоча б один з розданих нами 4000 бронезилетів врятував на фронті хоч одне життя, то те, що ми робили, варто було робити. Адже від нас тоді чекали не лише слова та молитви, це був час, коли того, що ми робили досі, було замало».

Отці Степан Сус і Тарас Михальчук – двоє з тринадцяти священиків Центру Військового Капеланства, що діє у Львові. Свою духовну місію священики-капелани присвятили армії, Національній гвардії та прикордонникам – отці проповідують, звершують Святі Тайни, служать Літургії, проводять лекції, організують екскурсії. «Завжди поруч» – таким є девіз капеланів, і пліч-о-пліч з військовими отці працюють уже понад вісім років.

Офіційно Центр Військового Капеланства функціонує як релігійна місія Львівської Архiepархії УГКЦ, і його завданням є співпраця від імені Церкви з силовими структурами держави. Головує у Центрі Військового Капеланства отець Степан Сус – священник, який по закінченні Львівської духовної семінарії Святого Духа декілька місяців провів у релігійній місії у Бангладеш. Із військовими отець Степан потоваришував ще під час навчання у семінарії – щотижня він із братами-семинаристами приходив на духовні бесіди до строковиків чи курсантів. Тож саме йому згодом довелося вибудувувати і команду отців-капеланів, і співпрацю з військовими підрозділами Львівщини.

Співробітництво між Церквою та армією почало налагоджуватися ще на початку 90-х – з перших років проголошення Незалежності України. Однак контакти між священниками та військовими майже до середини 2000-х років мали вигляд або ж несистемних зустрічей, або ж зводились до присутності отців під час складання Військової присяги на вірність Українському народові, або ж молитви у військовій частині на Різдво чи Великдень. Однак з 2006 року, з початком функціонування Центру Військового Капеланства, співпраця між армією та Церквою почала ставати системною та наповнюватися змістом. «Ми не прагнули проводити Богослужіння у частинах, однак побачили, що можемо допомагати виховникам, бо маємо досвід духовно-просвітницької діяльності, – згадує про перші кроки співпраці Центру Військового Капеланства та Збройних Сил України отець Степан Сус. – Тож на зустрічах ми торкалися проблематики алкоголізму, наркоманії, куріння, сімейних стосунків, військового обов'язку, офіцерської честі, а це все базувалося на принципах загальнолюдської моралі і було співзвучним із завданнями, які ставило перед виховниками керівництво Збройних Сил. Ми не робили акцентів на конфесійній приналежності військовослужбовців, шанували їхні релігійні переконання та свободу вибору. Та серед людей, які до

нас приходили, було багато віруючих, які хотіли молитися, приймати Святі Тайни, то ж для них ми провадили ще й душпастирську працю».

Нині Центр Військового Капеланства працює у 22-х військових частинах Львівщини, у третині з них збудовані каплички або ж невеличкі храми, де священники звершують Богослужіння. Осередком Центру Військового Капеланства є Собор Апостолів Петра і Павла, що знаходиться у самому центрі Львова – його у 2011 році отця передала у власність міська влада. Собор одразу оголосили Гарнізонним храмом: з нагоди церковних чи військових свят тут відбуваються урочисті заходи, в яких, окрім прихожан святині, також беруть участь військовослужбовці, працівники Збройних Сил України, офіцери, курсанти та солдати строкової служби. Своєю причетністю до силових структур отці-капелани відобразили символічно – вони освятили у храмі стяги усіх силових структур, над якими здійснюють духовну опіку. Тож нині у Львові військові мають свою святиню – сюди вони приходять на Богослужіння, тут вони звершують важливі події у власному житті – одружуються, хрестять дітей, сюди приходять за порадою до священників, які для багатьох військовослужбовців вже стали друзями. «До початку АТО ми, священники Гарнізонного храму, наче були посередниками між цивільними та військовими, адже чимало людей не розуміло призначення армії, що вона є захисником кордонів, а, отже, мешканців країни, їхнього життя. Таке розуміння мали хіба ті люди, які ще пам'ятали Другу світову війну, – зазначає отець Степан Сус. – А ще до початку АТО ми ставили інші акценти і для самих військових, наголошуючи на офіцерській честі, самопожертві, відповідальності та власному виборі – бути готовим у будь-який момент захистити Україну».

Тож початок агресії Росії проти України став тим моментом, на якого ніхто не чекав, але до якого отці-капелани були готові функціонально, адже мали сформовану ефективну структуру – Центр

Військового Капеланства, налагоджені взаємовідносини з військовими частинами та місце для праці – Гарнізонний храм, який став наче містком між армією та мешканцями не лише Львова, а й усієї України. Тож тут координувалася уся співпраця з військовими – у храмі збиралися гроші та допомога від доброчинців та меценатів, тут видавалася спорядження, звідси координувалася співпраця з військовими підрозділами, сюди приходили за благословенням та порадою перед поїздкою у зону проведення АТО, звідси усім Львовом проводжали в останню путь загиблих героїв. Та найважчою стала праця з людьми – священники підтримували сім'ї загиблих та поранених, розраджували тих, хто повертався з фронту, та підтримували мобілізованих. «Люди почали ставити екзистенційні запитання, головні з яких – чи Бог мені простить? Як Бог на це дивиться? Тому Церква повинна допомагати пережити той стан, який досвідчили наші солдати, які змушені були стріляти у ворога, – каже отець Степан Сус. – Ми кажемо, що у нас немає Міністерства вбивства, у нас є Міністерство оборони, адже ворог приніс агресію на територію нашої країни. А Ісус Христос казав, що немає більшої любові за ту, коли хто душу свою кладе за друзів своїх».

Нині, у час затишшя на фронті, перед священниками-капеланами життя ставить нові виклики – вони намагаються опікуватися тими військовослужбовцями, що повертаються із зони проведення Антитерористичної операції та потребують реабілітації. Священники знають, що окрім розмови потрібна ще й молитва, увага інших людей, подорожі. Тож отці організують виїзди у святі місця, де б бійці отримали максимум позитивних емоцій від мирного життя. І у цій праці отці-капелани, як і завжди, викладаються на повну.

*Старший лейтенант
Іван КРИВИЙ*

НАГРУДНИЙ ЗНАК «ГЕТЬМАН ПЕТРО САГАЙДАЧНИЙ»

ГЕТЬМАН,

За ініціативи начальника Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного встановлено пам'ятну заохочувальну відзнаку нашого вищого військового навчального закладу, яку розглянуто та затверджено Вченою радою нашого вишу.

Нагородження нею здійснюється з метою заохочення військовослужбовців, працівників ЗСУ та інших осіб, громадян України та інших країн за значний особистий внесок у справу розбудови, розвитку та забезпечення життєдіяльності Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, значні особисті досягнення у навчально-педагогічній та науковій діяльності, виховані майбутніх офіцерів Збройних Сил України, зміцненні військового співробітництва між арміями та навчальними закладами країн та за інші заслуги перед Національною академією сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

Пам'ятна заохочувальна відзнака Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного – нагрудний знак «Гетьман Петро Сагайдачний» та її вищий ступінь – Почесна пам'ятна заохочувальна відзнака – нагрудний знак «Гетьман Петро Сагайдачний».

Військова кар'єра П. Сагайдачного здається ранняю та стрімкою, та насправді – це довгий і важкий шлях, який мало кому з козаків вдавалося повторити.

Без перебільшення можна констатувати, що козацькі бої були взірцем тогочасного воєнного мистецтва, до досвіду якого неодноразово зверталась вся Європа. Мобільність козацького війська, прагнення воювати з ворогом на його ж території, мудре керівництво гетьманів – це основа перемог козаків на суходолі та на морі, наслідок вдалих серйозних воєнних експедицій.

Неординарною, можна сказати, знаковою постаттю в історії українського козацтва початку 17 століття був гетьман Петро Сагайдачний. Причому зазначимо, що П. Сагайдачний – одна із «незручних» для російської історії і пропаганди постатей української історії, адже він не складав присяги російському царю (як Мазепа), а отже, і не порушував її. Більше того, високий, як на той час, рівень його освіти дає підґрунтя говорити про значні його таланти як політика та дипломата, полководця та флотоводця, захисника православ'я.

Навряд чи можна реалістично сприймати військових діячів минулих століть, якщо не знати, як насправді розпочинався їх життєвий шлях. Петро Сагайдачний народився на Галичині у сім'ї священика. Згодом молодого шляхтича віддали навчатись до православної школи Самбора, а ще пізніше він став випускником Острозької академії. (Для підкреслення рівня освіченості майбутнього гетьмана зазначимо, що у Московії на той час вузів ще не існувало). Молодий випускник Острозької школи (Сагайдачному було лише 16 років) твердо переконаний, що зможе найкраще себе реалізувати на лицарському поприщі, і не вагаючись, одразу подався до запорожців. І хоча юні роки майбутнього гетьмана у козацькому війську є маловідомими, проте за окремими документальними свідченнями, фольклорними переказами та легендами він спромігся у досить молодому віці завоювати неабияку козацьку славу й досягти влади не тільки через те, що був безстрашним і вольовим воїном, а й тому, що його

ПОЛКОВОДЕЦЬ, ДИПЛОМАТ

полководський талант та масштаб особистості були помітно вищими за інших запорожців, серед яких, безперечно, вистачало й досвідчених, і відчайдушно сміливих. Адже тільки за такої умови козаки могли вручити йому гетьманську булаву під час їхнього походу на Кафу 1616 р.

Завдяки мирним дипломатичним крокам Сагайдачного поважали при польському королівському дворі, оскільки поляки переконалися, що мали справу з авторитетним козацьким очільником, який владно втримував у своїх руках козацьке військо. Поряд із цим Сагайдачний всупереч численним домовленостям з польським урядом, які забороняли козакам здійснювати походи проти Туреччини, черговими військовими експедиціями свідомо загострював відносини між Османською імперією та Польщею. Внаслідок постійної турецької загрози остання не наважувалась знищувати козацтво – свого союзника у боротьбі з турками. Більше того, П.Сагайдачний разом із запорозьким військом приєднався до антитурецької коаліції разом із Персією, Францією, Польщею, Ватиканом та іншими державами. Цікаво, що про цей факт радянська та російська історія замовчує, оскільки за її версією з тогочасної Україною ніхто не рахувався. Крім того, Сагайдачний, підтримуючи наміри польського королевича Владислава отримати корону Московської держави, літом 1618 року повів козацьке військо на Москву, внаслідок чого було підписано угоду між Московією та Річчю Посполитою та укладено перемир'я на 14,5 року. При цьому на відміну від російської версії про зрадницький напад поляків та українців Московський похід Сагайдачного був черговою демонстрацією сили козацтва – гнучкою політикою гетьмана з Османською імперією, Московським царством та Річчю Посполитою.

Будучи талановитим військовим організатором, П. Сагайдачний особливо дбав про комплектування війська. За досить короткий термін він значною мірою „очистив” козацькі лави від анархічних і кримінальних елементів, залучив до війська людей „осілих”, пов'язаних із землею та хліборобством. Завдяки цьому „козаччина” поступово почала перейматися ідеєю політичної самоорганізації, а Військо Запорозьке за всіма ознаками стало національним, що сприяло підвищенню його боєздатності.

Воєнне мистецтво українського козацького війська, яке брало участь у збройній боротьбі з арміями багатьох країн, зазнало західноєвропейського впливу. Проте запорожці творчо оцінювали наслідки цього процесу, переймаючи і відпрацьовуючи лише ті прийоми бою, що підходили їм якнайкраще. Організаторські здібності гетьмана П. Сагайдачного безпосередньо вплинули й на розвиток козацького воєнного мистецтва, його стратегію і тактику. Зовнішні запозичення з військової справи він уміло узгоджував і поєднував з національними традиціями, місцевими умовами і можливостями, сприяв їх подальшому вдосконаленню.

Маневрену європейську стратегію дій на основі комунікації ворога з метою його виснаження гетьман поєднав з давніми способами ведення збройної боротьби. Вона стала складовою частиною його концепції: уникнення безплідного маневрування по тилах противника та облоги фортець та обрання за основу своїх дій швидкий і несподіваний маневр з метою створення для своїх військ найбільш сприятливих умов з подальшим нав'язуванням противнику польової битви. Тобто, прагнення діяти наступально, намір завершити усякий маневр ударом – стає для Сагайдачного одним з основних принципів протягом всієї його полководницької діяльності.

В Європі на початку 17 століття широко практикувалось застосування лінійної тактики, що призвело до

створення тришеренгового строю мушкетерів і гармонійного його поєднання з возовим прикриттям. Лінійна тактика передбачала чітко визначене місце як для підрозділів, так і для солдатів. Якщо потрібно було провести будь-який маневр, то його здійснювали практично одночасно всією армією. Це спричинило надмірне захоплення європейськими полководцями оборонними та вогневими боями та недооцінку активних наступальних дій. Оскільки П.Сагайдачний був прихильником активних дій, він відходить від пасивної західноєвропейської тактичної системи й розробляє свою, яка ґрунтується на якнайбільшій рухливості та воєнних хитрощах. При цьому основними його принципами у тактиці були: висування авангарду, маневрування двома флангами, удар центром у вирішальному місці.

Крім того, на відміну від західноєвропейських армій, які вели бій переважно шляхом вогневого змагання на відстані, П.Сагайдачний не став переоцінювати можливості вогнепальної зброї, а зробив її лише засобом підготовки до удару холодною зброєю. На його думку, застосування вогнепальної зброї повинно було частково дезорганізувати і деморалізувати противника і тим самим знизити його дієвість. Під час бою українські козаки зближувалися з противником на відстань до 350 кроків, уражали його влучним і інтенсивним вогнем та переходили до рішучої атаки холодною зброєю. При цьому Сагайдачний не відмовлявся від розумного використання всіх властивостей вогнепальної зброї і ставив за мету підвищення влучності індивідуального прицільного вогню, в той час як у країнах Західної Європи при застосуванні ручної вогнепальної зброї робилася ставка на залповий, неприцільний вогонь.

Поza військовою справою концепція П. Сагайдачного полягала у відновленні тих прав і привілеїв, що могли бути підтримані в широких колах українського суспільства. Він активно підтримував відновлення православія, боротьбу з унією, захист братств, і насамперед розвиток освіти. Сагайдачний прагнув відновити значення Києва як культурного центру, він підтримував діяльність лаврського митрополита Єлисея Плетенецького та створений ним при типографії Києво-Печерської Лаври гурток вчених, друкарів, письменників. Варто сказати що, навіть на смертному одрі він дбав про розвиток свого народу і складав тестамент, у якому заповідав усе своє майно Київській та Львівській братським школам.

*Доцент кафедри тактики,
кандидат історичних наук, доцент
підполковник Олесь КУЦЬКА*

ЗАХИСТ УКРАЇНИ - СПРАВА СВЯТА

Сьогодні, вже будучи курсантом 2 курсу Військового коледжу сержантського складу, я з більшим розумінням ставлюсь до цього дня. Адже в світлі останніх подій саме від наших Захисників залежить майбутнє нашої Держави.

Й досить символічно, що Президент України Верховний Головнокомандувач Петро Порошенко прийняв рішення про перенесення святкування цього дня на 14 жовтня в день Покрови Пресвятої

Впродовж багатьох років День захисника Вітчизни, або День Радянської Армії та Військово-Морського Флоту, святкувався 23 лютого. І, напевно, більшість юнаків та дівчат мого покоління не зовсім розуміли, чому саме 23 лютого, адже епоха радянського тоталітаризму вже нібито скінчилась, і усвідомлювали важливість цього дня швидше як дня Чоловіків. Напевно, багато хто пам'ятає, як після школи збирались в групи дівчати й пошепки, щоб тільки хлопці не почули, обговорювали, як і чим привітати своїх «захисників».

Богородиці. За легендою, саме вона вважається Захисником. Як свідчать джерела, у цей день військово давніх русів на чолі з Аскольдом взяло в облогу тодішній центр православ'я – Константинополь, намагаючись захопити місто. Мешканці столиці Візантії у гарячій молитві звернулись до Богородиці, благаючи її про порятунок. І вона, з'явившись до християн накрила їх своїм омофором – Покровою. Після чого вороги вже не змогли їх побачити. Тоді вражений Аскольд разом із своїм військом відступився та прийняв святе Хрещення.

Наразі існують й інші варіанти цієї легенди, але зрозуміло одне –

захист Батьківщини – свята справа. Отже, цього року ми вперше будемо святкувати цей день посправжньому, розуміючи суть цього свята. Тим більше що в Національній академії сухопутних військ навчаються й служать безліч курсантів та офіцерів, які виконали свій обов'язок під час АТО. А ми під час навчання маємо змогу переймати бойовий досвід, наслідувати їх приклад. Адже саме вони і є справжніми Захисниками!

Курсант Руслана РАДІЙЧУК

Ще з юних літ мене батьки вчили любити Батьківщину. Але тоді я ще не розумів значення та вагомості цього слова. І тільки там, на передових позиціях, перебуваючи на Сході нашої Держави, кожного дня спостерігаючи відчайдушних солдатів, я зрозумів, що таке Батьківщина. І яким насправді має бути її Захисник.

Бажання продовжити військову службу й стати професійним сержантом виникло ще під час перебування в зоні АТО. Я досить швидко зрозумів, що без теоретичних та практичних знань неможливо стати справжнім Захисником.

Навчання у Військовому коледжі сержантського складу, дає те, чого мені так бракувало під час ведення бойових дій. І сьогодні я можу з впевненістю сказати, що

офіцери та науково-педагогічний склад Військового коледжу мають неоціненний досвід та теоретичні знання. Радію з того, що кожна лекція або семінар не відривається від практичного втілення. І, що особливо приємно, що передовий досвід ведення бойових дій відображається під час викладання. Поєднання цих двох постулатів, на мою думку, й будуть виховувати справжніх професіоналів.

*Кавалер ордена «За мужність»
III ступеня старший сержант
Євген МОХТАН*

*День захисника
України! Як велично
звучать ці слова! А
нам є що захищати, і
як ми бачимо із суворої
реальності, є і від кого.*

*Наша держава за всі
роки свого існування,
будучи чи то під
Австро-Угорщиною,
чи то під Польщею і
Російською імперією,
у роки славних
воїнів – запорізьких
козаків, січових стрільців, воїнів УПА завжди
вела боротьбу за свою незалежність, за своє
світле майбутнє. Нас і тепер надихають
постаті Богдана Хмельницького, Петра
Сагайдачного, Івана Сірка, Степана Бандери,
які стали символами
боротьби за волю і свободу народу.*

Україні знову загрожує небезпека. І вже не вперше нам доводиться здобувати великими жертвами право на незалежність і недоторканність нашої країни. Знову наші воїни доводять незламність духу у захисті своєї Богом даної землі. Поряд з великими гетьманами, полководцями ми вкарбовуємо у новітню історію України нових героїв, здатних на найбільший з подвигів – віддати життя за Батьківщину.

Навчаючись у Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного і пройшовши горнило війни, бачу, який неоціненний внесок у зміцнення обороноздатності і державного суверенітету робить колектив вишу. З подій від анексії Криму і до сьогодні кардинально змінилося ставлення до свого обов'язку не тільки військових, а й людей всіх інших професій. Кожен старається внести свою частку до омріяної

перемоги, стати захисником – хто з автоматом на передовій, а хто з формулами у розробці нових технологій, які покращують і підвищують рівень обороноздатності як окремого солдата, так і держави в цілому.

У пам'яті сьогоднішніх і майбутніх нащадків на завжди збережуться подвиги багатьох поколінь воїнів-захисників, їх безмежна відданість і любов до рідної землі, мужність та героїзм. Захиснику України, зі святом тебе. Мирного неба. Слава Збройним Силам України! Слава Україні!

*Кавалер ордена
«За мужність»
III ступеня молодший
сержант
Андрій ПЕЦ*

Головний редактор
Ігор МАХНО

Редакційна колегія:
Павло ТКАЧУК
Юрій ГУСАР
Ігор МОСЕЙЧЕНОК

Дизайн та верстка:
Ірина ШАПОВАЛОВА

Думка редакції не завжди збігається з думкою авторів. Відповідальність за достовірність інформації несуть автори. Редакція залишає за собою право використовувати матеріали, редагувати та скорочувати їх на свій погляд. Листи, рукописи, фотоматеріали не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами – лише на сторінках журналу.

При використанні матеріалів посилання на журнал обов'язкове.

Журнал зареєстровано в Міністерстві юстиції України.

Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія КВ № 17548-6398Р
від 17.03.2011 року

сухопутних військ
імені гетьмана
Петра Сагайдачного

Обсяг – 6 друк. арк.
Замовлення
№73 від 07.10.15
Наклад – 500 прим.

**«МОЖНА ВСЕ НА СВІТІ ВИБИРАТИ, СИНУ,
ВИБРАТИ НЕ МОЖНА ТІЛЬКИ БАТЬКІВЩИНУ»**

*На знімку: кіборг «КАЛИНА» Донецького аеропорту з майбутніми Захисниками України.
Фото капітана Дмитра БУЧКА*